

OILA-NIKOH MUNOSABATLARI, TURLI YOSHDAGI QIZLARDA UNING FARQLANISHI

Rahimova Matluba

“Oila va hotin qizlar ilmiy-tadqiqot instituti” tayanch doktoranti

Annotatsiya: *Ushbu maqolada oila-nikoh munosabatlari ochib berilgan, turli yoshdagi qizlarda oila-nikoh munosabatlarining yosh jihatdan farqlanishi yoritilgan.*

Kalit so'zlar: *oila, nikoh, moslashuv, qizlar, bolalik, o'smirlik.*

Annotation: *This article reveals the family-marriage relationship, highlighting the young differentiation of family-marriage relationships in girls of different ages.*

Keywords: *family, marriage, adaptation, girls, childhood, adolescence.*

Аннотация: *В данной статье раскрыты семейно-брачные отношения, освещена возрастная дифференциация семейно-брачных отношений у девушек разного возраста.*

Ключевые слова: *семья, брак, адаптация, девочки, детство, отрочество.*

KIRISH

Oila va nikoh munosabatlari sog'lom munosabatlarni o'rnatishdan tortib, oila birligidagi muammolarni hal qilishgacha bo'lgan turli mavzularni qamrab oladi. Oila va nikoh munosabatlari quyidagilar asosiy o'rinni egallaydi: aloqa, mojarolarni hal qilish, qo'llab-quvvatlash va hamdardlik, sifatli vaqt, chegaralar va hurmat, moslashuvchanlik, zarur bo'lganda yordam so'rash.

Aloqa: samarali muloqot mustahkam oila va nikoh munosabatlari uchun juda muhimdir. Ochiq va halol muloqot oila a'zolari va sheriklari o'rtasida ishonch va tushunishni rivojlantirishga yordam beradi. Mojarolarni hal qilish: mojarolar har qanday munosabatlarning tabiiy qismidir. Mojarolarni konstruktiv va hurmat bilan hal qilishni o'rganish ijobiy oilaviy va nikoh munosabatlarini saqlab qolish uchun juda muhimdir. Qo'llab-quvvatlash va hamdardlik: qo'llab-quvvatlash va bir-birining ehtiyojlari va his-tuyg'ulariga hamdardlik ko'rsatish mustahkam oila va nikoh rishtalarini mustahkamlash uchun juda muhimdir. Sifatli vaqt: birgalikda sifatli vaqt o'tkazish oila va nikoh munosabatlarini mustahkamlaydi. Bog'lanish va aloqani rag'batlantiradigan faoliyat bilan shug'ullanish umumiy munosabatlarni yaxshilashi mumkin. Chegaralar va hurmat: chegaralarni belgilash va hurmat qilish sog'lom oila va nikoh munosabatlari uchun muhimdir. Bir-birining avtonomiyasi va individualligini hurmat qilish uyg'un muhit yaratishga yordam beradi. Moslashuvchanlik: moslashuvchanlik va moslashuvchanlik oila va nikohdagi o'zgarishlar va muammolarni hal qilishda muhim ahamiyatga ega. Yangi sharoitlarga va hayot bosqichlariga moslasha olish munosabatlarning mustahkamligiga hissa qo'shishi mumkin. Zarur

bo'lganda yordam so'rash: ba'zida maslahat yoki terapiya kabi tashqi yordam oila va nikoh munosabatlaridagi muammolarni hal qilishda foydali bo'lishi mumkin.

Asosiy qism. Umuman olganda, ijobiy oila va nikoh munosabatlarini tarbiyalash harakat, tushunish va birlik sifatida birga o'sishga tayyorlikni talab qiladi. Har bir oila va nikoh noyobdir va ulardagi dinamika juda farq qilishi mumkin.

Qizlarning oila va nikohga moslashishi ularning yoshiga qarab farq qiladi, chunki rivojlanishning har bir bosqichi o'ziga xos qiyinchiliklar va imkoniyatlarni keltirib chiqaradi. Turli yoshdagi qizlar oila va nikohga qanday moslashishi mumkinligi haqida qisqacha ma'lumot:

1. Bolalik (12 yilgacha):

- Bolalik davrida qizlar birinchi navbatda atrofdagi dunyoni o'rganishga, oila a'zolari bilan munosabatlarni o'rnatishga, muhim ijtimoiy va hissiy ko'nikmalarni rivojlantirishga qaratilgan.

- Ular oilaviy dinamikani kuzatishi va ota-onalar va aka-ukalar bilan o'zaro munosabatlari asosida munosabatlarning dastlabki taassurotlarini shakllantirishi mumkin.

- Ushbu bosqichda nikoh odatda e'tiborga olinmaydi, ammo sog'lom oila dinamikasiga ta'sir qilish ularning kelajakda nikoh va munosabatlar haqidagi tasavvurlariga ta'sir qilishi mumkin.

2. O'smirlik (12-18 yosh):

- O'smirlik sezilarli o'zgarish va izlanish davrini belgilaydi. Qizlar o'z shaxsiyatlarini shakllantira boshlashlari, romantik qiziqishlarni rivojlantirishlari va tengdoshlar munosabatlarining murakkabliklarida harakat qilishlari mumkin.

- Ularga nikoh va oilaga oid ijtimoiy va madaniy me'yorlar ta'sir qilishi mumkin va bu tushunchalarga nisbatan o'z qadriyatlarini va munosabatlarini shakllantira boshlashi mumkin.

- Bu vaqt ichida ota-onalar va kattalar bilan ochiq muloqot nikoh va oilaviy hayotga sog'lom qarashlarni shakllantirishga yordam beradi.

3. Yosh kattalar (18-25 yosh):

- Ushbu bosqich ko'pincha mustaqillikning oshishi, ta'lim yoki martaba maqsadlariga intilish va romantik munosabatlarni o'rganish bilan tavsiflanadi.

- Ba'zi yosh ayollar nikoh va oilaviy hayot istiqbollarni ko'rib chiqishni boshlashlari mumkin, boshqalari esa shaxsiy o'sish va rivojlanishni birinchi o'ringa qo'yishlari mumkin.

- Ushbu yosh guruhi uchun oila va nikohga moslashish shaxsiy intilishlarni ijtimoiy umidlar va madaniy ta'sirlarga qarshi tortishni o'z ichiga olishi mumkin.

4. Voyaga etish (25 yosh va undan keyin):

- Voyaga yetganida, ayollar uzoq muddatli munosabatlar, nikoh va oila qurish bilan faol shug'ullanishlari mumkin. Ularning ushbu hayotiy o'zgarishlarga moslashishi ularning shaxsiy maqsadlari, qadriyatlarini va oldingi tajribalariga bog'liq bo'ladi.

- Ba'zi ayollar uchun oila qurish Markaziy diqqat markaziga aylanadi, boshqalari esa martaba yoki boshqa shaxsiy ishlarni birinchi o'ringa qo'yishi mumkin.

- Voyaga yetganida oila va nikohga moslashish sherik, ota-ona va katta oilaviy tarmoq a'zosi bo'lish kabi turli xil rol va mas'uliyatni o'z ichiga oladi.

Xulosa. Shuni ta'kidlash kerakki, qizlar va ayollarning oila va nikoh bilan bog'liq tajribalariga madaniy kelib chiqishi, ijtimoiy-iqtisodiy holati, shaxsiy e'tiqodi va o'tmishdagi tajribalari kabi bir qator omillar ta'sir qiladi. Rivojlanishning har bir bosqichi oila va nikohga moslashish uchun noyob qiyinchiliklar va imkoniyatlarni taqdim etadi va ota-onalar, murabbiylar va boshqa ishonchli shaxslarning ko'magi hayotning ushbu jihatlariga sog'lom qarashni shakllantirishda hal qiluvchi rol o'ynashi mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YHATI:

1. Статус молодой семьи в современном российском обществе тема диссертации и автореферата по ВАК РФ 22.00.04, кандидат социологических наук Васильев, Евгений Павлович

2. Религиозно-философские аспекты формирования культуры семьи в учениях таджикских мыслителей тема диссертации и автореферата по ВАК РФ 09.00.14, кандидат наук Махмудова Фотима Ходжиевна

3. <https://scienceproblems.uz/>